

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 17. novembra 1926.

Št. 46.

Fašistovska nasilja.

V očigled italijanskih izgrediv doni lepa beseda o manjšinskih pravicah kakor ironija. Dvakrat so se že sestali različni zastopniki manjšinskih tlačenih narodov v Ženevi, da se ogladi tem razkosanim udom razmetje do večine. Uspeh je klavern in ako mislimo na Italijo, še dolgo ne bo pričakovati nič boljšega. Tiranstvo je geslo, zatiranje vsega, kar ne nosi črne srajce, grozno dejstvo. Krogla mladeniča, ki je bila namenjena Mussoliniju, se obrača sedaj proti najbolj nedolžnim, proti manjšinam.

Po vseh krajih, kjer prebivajo tujerodni narodi, so se vršili izgrediv fašistov, ki presejajo vse mere naroda, ki ima v svojih rokah moč. Listi poročajo o stotinah pustošenih in požganih krajev in ranjevcev je baje več tisoč. Veliko premoženja manjšin je uničenega, prosvetna društva so se razpustila, listi ustavili. Več oseb je bilo preiskanih in aretiranih, duhovnike se je vabilo pod pretvezo, da naj gredo k bolnikom, na cesto in se potem preteplo. Po goriških zidovih so nabiti lepaki, na katerih goriški fašisti pozivajo slovenske poslance, da takoj zapustijo Gorico, ako jim je življenje drago. List „Edinost“ je bil zaplenjen, Trgovski dom v Gorici so fašisti zasedli ter ga obdržali sedaj za sedež svoje stranke, napis pa so s kladivi razbili. Mladinsko društvo „Zarja“ v Rojanu je bilo razpuščeno in premoženje zaplenjeno. V Pazinu so udrli fašisti v trgovine in tam tako razsajali, da so se zgrazali že pošteni Italijani. Zlasti proti slovenskim in hrvaškim duhovnikom se je ostro postopalo, prizanesli pa niso tudi italijanskim. V Bergamo in Padovi je bilo več pristašev katoliške stranke pretepenih, škofovska tiskarna in mnogo privatnih stanovanj pa opljenjenih.

Stroge mere so se odredile tudi proti tujcem, vendar pa je protest Francije in Anglije prisilil italijansko vlado, da je umaknila

izjemni zakon in da je kretanje s pravilnim potnim listom zopet dovoljeno. Strašne dneve je preživela tudi južna Tirolska. Tirolska ljudska stranka je razpuščena, prostori zasedeni in navzoči pristaši so bili preiskani. Tiskarna Vogelweider je dobila posebnega komisarja za nadzorstvo, več drugih nemških prosvetnih in telovadnih društev pa se je razpustilo. Ustavljene so tudi vsi nemški listi ter med njimi dva katoliška tednika.

Fašisti pa divjajo tudi proti italijanski opoziciji in na podlagi zadnjih ukrepov so bili zaseženi prostori komunističnega glasila „Unita“ in socialističnega dnevnika „Avanti“. Parlamentarizem v resnici ne obstoji več, ker so se razveljavili mandati opozicije in Italija vlada sedaj samo s silo. V zadnji seji poslanske zbornice, na katero so došli vsi fašistovski poslanci v črnih srajcah, so sprejeli zakonski predlog o uvedbi smrtne kazni in poslanec Turati je stavil nujni predlog, naj se razveljavijo vsi mandati opozicije in komunistov, ker se ne udeležujejo sej. Predlog je bil soglasno sprejet. V zbornici torej ostane razen fašistov le še neznatna liberalna opozicija in štirje poslanci narodnih manjšin. To stanje bodo fašisti seveda dobro izrabili in se maščevali nad vsemi svojimi javnimi in prikritimi nasprotniki. Vladna večina v parlamentu znaša po izključitvi 124 poslancev opozicije 368 ter 28 poslancev opozicije, ki je še sedaj priznana. Na ta način bo vladno delovanje vsekako lahko.

Razumljivo je, da ta dejstva uplivajo tudi na sosedne države in tirolski deželni zbor zahteva zaščito za svoje manjšine. Slične zahteve so stavili Jugoslovani v Belgradu in Radič je ostro kritiziral postopanje Italijanov, kar seveda ni po volji laškemu poslaniku. Razmerje pa je posebno napeto proti Franciji, kjer je več italijanskih izgnancev in po zadnjih vesteh utrjuje Italija svoje postojanke proti francoski meji.

Vsekakor se razvidi, da nasilje v Italiji ne rodi dobrih sadov za mir v Evropi in da je ravno Italija sedaj dežela največjih nemirov, ki ogroža tudi miroljubnost drugih držav.

Naši kraji.

(Nadaljevanje.)

Akoravno je glavni steber živinoreja, pa vendar od nje ne more izhajati kmetijstvo, ker se ne proda več kot 1—2 vola na leto, kar za 10člansko in večjo družino ne zadostuje. Redi se še precej ovac, ki obližejo strmine na Peci in Obirju in odkar je odpadel uvoz lepih jezerskih in solčavskih ovc, pridejo tudi te do dobre kupčije. V zadnjem času je postal gozd glavni vir dohodkov in če bi ne bil izčrpljiv in omejen, bi se našemu kmetijstvu ne godilo slabo. Računati pa je treba, da zahteva gozd perijodo od skoraj 100 let, predno postane zopet zrel za sekanje. Cenitev je pokazala, da se je zmanjšala površina lesa že za 120 ha v zadnjih letih. Frate služijo večinoma v prvem letu za prehrano na ta način, da se požge hosta in zemlja obdela z ržjo ali ajdo, ki obilo rodi. Mnogo je pri tem truda in dela, ali kdo ne pozna žilavega in treznega slovenskega ljudstva, ki vse poskusi, da ni treba brezposelne podpore! Vsled slabih potov in omejenih prometnih sredstev je cena lesa jako različna in se nagiba okoli 8—14 S za meter, na mnogih krajih pa je les še brez vsake vrednosti, ker se ne more spraviti v denar. Kuhanje kop za ogle, ki se je včasih rentiralo, je sedaj zastalo. Po plebiscitu se je izdelala po vojakih lepa cesta v Korte skoro do državne meje, ki bo šele omogočila spravljanje lesa iz tega kraja. Okoli 25 mostov je bilo potrebno za to cesto, ki pelje skozi same skale. Po metru dolgi hlodi so se že prej spravljali po vodi in prodajali v tovarno. Večinoma se še sedaj spravlja les samo po zimi, ki daje postranski zaslužek ne

PODLISTEK

Kovač Franc:

Novi zvonovi.

I.

Že v vseh cerkvah v bližini fare župnika Janeza so napravili nove zvonove, samo v Janezovi cerkvi je že deset let klenkal edini zvonček, ki je preživel svetovno vojsko. Pelo je vedno enako žalostno, najsi je bil pogreb ali velik praznik. Sram je bilo Janeza in jezilo ga je, če so ga sosedni gospodje zbadali, kdaj da bodo v njegovi cerkvi zapeli novi zvonovi. Poizkusil je to in ono, da bi nabavili nove zvonove, a ni prav šlo. Njegova fara je bila bolj majhna in zvonovi bi stali mnogo denarja. Davki so bili ogromni, toča je pobila, nesreče pri živini in ajda ni uspela. Vendar je srečen slučaj pripomogel, da so nepričakovano naglo napravili nove zvonove.

Spomladi, meseca majnika je bilo v fari toliko mrličev, da je imel župnik Janez vsak teden najmanj dva pogreba. Smrt je pobirala deravce in stare ljudi in tedaj se je toliko zvonilo, da je počil edini zvon in širil tako neharmonične glasove, da župnik nič več ni pustil zvoniti.

Pravzaprav se je župnik veselil te nezgode, češ, sedaj se bodo ljudje že vzbudili iz duševne zaspanosti in bodo bolj dostopni za no-

ve zvonove in to priliko je treba uporabiti. Zavaljo lepšega se je seveda strašansko jezil nad ministranti, ki so premočno zvonili in povzročili nesrečo.

Še isti dan, ko je počil zvon, se je popoldne proti večeru napotil v četrt ure oddaljeno vas k cerkvenemu ključarju. Postaran kmet je ravno klepal koso in bil tako zamišljen v svoje delo, da ni opazil župnikovega prihoda.

Nad skednjem je bil pribit starinski, živo pobarvan kip sv. Petra, pokrit s prahom in plevami, leva roka mu je bila odbita. Visel je postrani, brez konsole, da se je zdelo, da plava v zraku.

Možakar je sedel na tnalu in globoko sklonjen klenkal koso.

„Pa ste zelo pridni,“ ga vzbudi župnik.

„O, vi ste, gospod fajmošter, še zapazil vas nisem.“

„Veste kaj, nesreča se nam je pripetila.“

„Kaj pa takega?“

„Zvon je počil.“

„O-o-o! Kaj pa bo sedaj?“

„I, nove bi napravili.“

„Hm, nevem, pa bi poizkusili, če bo šlo.“

„Povsod jih že imajo, samo pri nas še ne.“

„Prav bi bilo, če bi jih imeli.“

Pogovarjala sta se še nekaj časa, kako bi to važno stvar uredila in spravila v pravi tir in se nekoliko dogovorila. Med pogovorom se je župnik večkrat nehote ozrl na starinski kip

sv. Petra nad hlevom. Župnik Janez se je namreč zelo zanimal za starine. Že večkrat je kmeta nagovarjal, naj bi spravil svetnika kam drugam, ali naj bi ga dal njemu, da ga izroči v muzej. Tako je tudi danes pripomnil, da je škoda za starinski kip, ki ima zgodovinsko vrednost, ker tukaj lahko pade na tla in se razbije.

„Saj ne more pasti, je dobro pribit.“

„Pa lahko zgori.“

„Nič ne bo zgorel, mi varuje hišo.“

„Pa bi ga dali kam v muzej.“

„Nak, nič ne dam, moj je in visi tukaj, odkar jaz pomnim.“

Naš kmet je pač konservativen.

Na hlevnih durih je opazil župnik pribito vrano in na sadnem drevju ob plotu je visel na vsakem drevesu na tanki niti vstreljen vrabec.

„Zakaj imate toliko ptičev pobešenih po drevju?“ se začudi župnik.

„Ta golazen mi poleti obere vse črešnje in grozdje, krade kokošim krmo, se vedno podi okrog hiše in čvrči, da gre vse skozi ušesa. Zato včasih ob nedeljah popoldne v zamem puško v roke in jih malo preženem.“

Trdosrčno, nevsmiljeno se je zdelo župniku tako ravnanje.

„Vi ste pravi rabelj; če vam oberejo kako črešnjo ali ukradejo kokošim kako zrnce, zavaljo tega še ne boste obubožali.“

(Dalje sledi.)

samo domačinom, ampak tudi kmetom iz Podjune. Kot lesni trgovci pridejo v poštev predvsem firme Prepotnik, celulozna tovarna Reberca in Kapus-Gril. Prvi izvažata les v Italijo, tovarna pa ga porabi sama, ker je letno navezana na okoli 30.000 m lesa, zaposluje pa okoli 200 ljudi. Veliko število večjih in manjših žag ob vseh potokih zaposluje precejšnje število delavcev.

Grof Thurn je pridobil v toku časa 54 posestev v svojo last. Bil je to naravni proces zadolževanja kmečkega življa dotlej, da je moral prodati. Opaža se, da so propadale kmetije ravno v goratih, visoko ležečih krajih, kjer se je le po sili iztirjal iz zemlje potrebni živež. Ko je zmanjkalo gozda, je propadla tudi kmetija, a grofova uprava je pobrala vsa posestva za vreden denar. Kmetije obstojijo večinoma še sedaj in se obdelujejo po najemnikih, ki za to skoro nič ne plačajo. Pokazalo se je namreč, da najemniki morejo obstati na posestvu, ki se v lastni režiji ni obneslo, to pa radi tega, ker najemniku ni treba skrbeti za vzdrževanje poslopja in orodja ter plačevati davkov, kar je presegalo rentabiliteto. Iz tega dejstva sledi, da je treba kmetom v takih krajih nujno eksistenčnega minimuma, to je določitev vsote, do katere se ne sme obremeniti ne z davki in drugimi oddaji, ako se ga noče tirjati z domače grude. V mnogih slučajih se poti kmet v tako zapuščenih in nerodovitnih krajih, da bi bil potreben državne podpore, da se hoče boriti zoper trdo naravo, ne pa da se mu odvzame zadnji groš, katerega si je priboril v znoju svojega obraza.

Pod Obirjem se že leta koplje svinčena ruda in na leto se izkoplje okoli 14.350 q rude ali 528 q čistega svinca. Ker je obrat jako preprost, se je družba Bleiberger-Bergwerk-Union po plebiscitu vrgla z veliko vnemo na novo raziskovanje pobočja Obirja in kar v bližini Kaple začela z novim vrtanjem, tako da zaposluje sedaj okoli 150 ljudi. Pol ure od trga je postavila na Obirskem električno centralo za pogon in razsvetljavo ter speljala v ta namen vodo skozi umeten predor, da se je padeč povečal. Luč so dobili oškodovani kmetje za razsvetljavo, vendar pa je to na stare slovenske korenine tako vplivalo, da so se jeli obračati po nemškem vetru. Pred par leti je začel Kraut iz Pliberka s kopavanjem premoga v Lobniku in zaposluje skoro 20 ljudi. Bil je to star premogovnik, ki se je že večkrat opustil, začasno pa se dela v njem, seveda na preprost način. Premog se spravlja od časa do časa po lesenih žlebovih v nižavo s pomočjo vode in od tam s konji do železnice. Odjemalka je tovarna. Stika se tudi za zlato rudo, sreče pa še do sedaj ni nihče imel.

Vrelci preskrbujejo prebivalstvo s svežo vodo, potoki gonijo mline in domače žage. Ta naravna dobrota se je jela dobro izkoriščati ter so se postavile za pogon gospodarskih strojev turbine in le tam, kjer se tudi na ribnik ne more misliti vsled preslabe vode, stoji vitel, v novejšem času celo motor. — Rastresenost posameznih kmetij je napravila ljudje samostojne in iznadljive, da so si znali pomagati v sili sami. Gospodarsko orodje, sodje, škafi, vozovi, ročaji itd. se izdeluje skoro v vsaki hiši za domačo potrebo, ker se pač ne izplača, da bi se napravila pot do bližnjega obrtnika. To razcepljenje dela v mnogih slučajih ni ravno rentabelno in le kadar se gre za večja tesarstva dela ali sličnega, se pokličejo tudi bolj izkušeni možje. Čeravno je želja vsakega, ostati lasten in neomejen gospodar na svoji zemlji in po svoji uvidevnosti zapovedovati, pridejo vendar slučajni, da se združi tudi več sosednih kmetov začasno pri kakem večjem poslu. Kadar se krijejo hiše ali popravljajo hlevi in mline, tedaj si kmetie medsebojno pomagajo ter si menjavajo delovne moči. Ne izplača se za delo ničesar v denarju, ker pač vsak sam sme pričakovati pomoči, kadar je potrebuje. To je najlepša praktična zadružna misel gorskih kmetov ter se na ta način prihrani dosti stroškov, ki bi se v drugih slučajih morali izplačati. Denarnega prometa se izogne tudi na ta način, da se obljubi za kako sprejeto blago ali vrednost delovna sila, ki pride v najhujši sili odslužiti, n. pr. pri košnji ali žetvi. Vzdrževanja inventarja pride pri gorskih kmetih precej dražje kot v strnjenih vaseh, ker si mora napreden kmet pač sam nabaviti stroje,

trierje, separatorje mline itd., ker je nemogoče izposojevati vsled oddaljenosti in največkrat najslabših potov. (Dalje sledi.)

POLITIČNI PREGLED

Dunaj, 13. nov. Pogajanja kanclerja dr. Seipla s soc. demokrati glede določitve delovnega programa parlamenta niso dovedla do rezultata. Soc. demokrati vstrajajo pri tem, da je treba najprej rešiti starostno zavarovanje. Če vlada na to ne more pristati, se naj razpišejo nove volitve. Tudi velik del kršč. socialcev bi bil za nove volitve, ker si mislijo ustanoviti močno protimarksistično stranko. — O slabem položaju tožijo vsi stanovi. Pred kratkem so se zglasili pri dr. Seiplu sodniki, advokati in univerzitetni profesorji ter opomnili vlado na slabe razmere. — V Lincu je obdržala soc. demokratična stranka svoje zborovanje, kjer so se položile nove smernice. Stranka se je izrekla za demokratsko naziranje in ne za diktaturo delavstva. O zadevi vere je ostala na starem stališču, da je za vsakega privatna zadeva. — Zastopniki treh nemških strank, velenemci, nacionalni socialisti in bündlerji so se posvetovali glede enotnega nastopa. Čim zgleda, da med nacionalnimi socialisti, takozvanimi hakenkreuzlerji in velenemci ni nobenega nesoglasja, se Landbund še ni mogel odločiti za skupno fronto. Kmetje so miroljubni in ne morejo odobravati skrajne radikalne hakenkreuzlerie, akoravno so politično istega naziranja. Pri velikonemški stranki, ki ima največ uradnikov, pa se tudi opaža neka mržnja radi neuspehov materijelnega značaja in se stranka krha. Ako bo skupna fronta to zadržala, bo pokazala bodočnost.

Inozemstvo.

Španija. Proti sedanjim španski vladi so se zarotili španski in italijanski politični izseljenci v Franciji. Francoska policija je za zaroto in zarotnike dobro vedela. Nadlegovala pa jih ni, samo pazno je zasledovala vsak njih korak; hotela je preprečiti njih namen baš takrat, ko bi mislili, da so dosegli svoj cilj. Zarotniki so se zbrali na francosko-španski meji, kjer jih je policija aretirala. Hoteli so osvoboditi svojo domovino sedanjega režima ter so imeli izdatna denarna sredstva. Glava zarotnikov je bil bivši polkovnik in poslanec Macia, ki ga je španska vlada izgnala iz domovine radi svobodoljubnih idej. Večina zarotnikov je Kataloncev, ki živijo na Španskem in se smatrajo za zatirano narodno manjšino.

Nemčija. Nemški državni zbor je razpravljal o podporah brezposelnim in je vlada pristala na to, da poviša podporo na 15% dočim so socialni demokrati predlagali 30% povišanje, kar je vlada smatrala za neizvršljivo. Ker so nemški nacionalci bili tudi za ta predlog, je bila seja nesklepčna. Vlada bo predložila svoj načrt državnemu svetu, ki ga bo seveda sprejel, a ker so komunisti proti temu predlogu, bo povzročena najbrže nova kriza nemške vlade.

Ogrska. Govori se o razpisu novih volitev. V parlamentu pa se je obravnavalo davčno vprašanje in sklenilo, da se zniža zemljiški davek. Tudi hišni davek se zniža za 2 do 5%. Nadalje se bo znižala dohodnina od 480 zlatih kron do 720 pengö; prometni davek na kruh in pecivo pa se popolnoma odpravi.

Jugoslavija. Finančni minister je preložil narodni skupščini proračun in fin. zakon. Glasom tega predloga bodo znašali dohodki 11 milijard 690 milijonov dinarjev, stroški ravno toliko. Finančni zakon vsebuje važne določbe o uradništvu in o raznih ministrstvih. V splošnem je politična situacija še vedno nejasna, zlasti pa sedaj, ko je v krizi tudi radikalna stranka, vodilna vladna stranka. Nasprotje med Pašičem in centrom postaja vedno bolj napeto, vendar si ne upajo stopiti pašičevci na plan in čakajo, dokler se ne izve, kdo dobi volivni mandat za nove volitve. Prednost centroma se kaže v tem, da predstavlja boljši princip vladanja, ko Pašičeva okolica. Poslanci slovenske ljudske stranke pa tudi sedaj še ne bodo stopili v vlado, akoravno se udeležujejo kot opozicija in posebno naglašajo neznosne razmere manišin v Italiji.

Nove naloge sovjetov. Pri zasedanju vseruskega centralnega izvršilnega odbora je Kalinin povdarjal, da je socialistično gospodarstvo tekom devetih let po oktoberski revoluciji gotovo pokazalo ugodne rezultate, kar je kapitalizmu neprijetno. Mnogi si tu niso na jasnem, da gre tu za uresničenje socializma. Stavba socializma raste z vsakim letom in naši prvi uspehi bodo delavce in tudi kmetstvo množico tako navdušile, da se neposredno udeležijo pri zgradbi socialistične države. Trije momenti za razvoj sovjetske Unije so karakteristični in sicer zbiranje množic, uvedba revolucionarne zakonodaje in sedanja perioda, ki se mora končati s tem, da bodo široke množice pridobljene za sovjetski režim. Vsi uspehi so se dosegli le s pomočjo širokih množic, ki so bile prisiljene k delu radi zvišanja svojega življenjskega nivoja. — Rusija pridobiva na uplivu zlasti v Aziji ter se bodo vršila pogajanja za azijsko zvezo med Turčijo, Kitajsko, Perzijo, Afganistanom in Rusijo v Moskvi.

DOMAČE NOVICE

Pozor! Volitev v delavsko zbornico. Slovenski delavci in nastavljeni, ki ste zavarovani pri okrajni, javni ali gremijalni bolniški blagajni, prepričajte se, ako ste vpisani od delodajalcev v volilni imenik. Kdo voli? Vsaka v trgovini, obrti, industriji in rudokopu zaposlena, v bolniški blagajni zavarovana oseba, ki je izpolnila 30. oktobra t. l. 18. leto. Nadalje trgovski pomočniki in pomočnice, privatni nastavljeni obojega spola, uradniki rudokopov, delavci in nastavljeni v javnem prometu (železnica, pošta, telegraf). Imenik se spiše do 20. novembra, volitve se vršijo 12., 13. in 14. februarja 1927. Volilne imenike odda delodajalec okrajnemu glavarstvu, formularji se dobijo pri Kammer für Arbeiter und Angestellte, Celovec.

Družba sv. Mohorja obvešča vse svoje člane, da bo začela razpošiljati knjige meseca decembra. Vzrok, da ni mogla postreči s knjigami takoj po Vseh svetih kakor običajno, je tale: Ko so došle vse vpisovalne pole, je z njimi prišlo premnogo želja, naj bi družba letos izdala tudi celoten imenik vseh članov. Odbor je tej želji ustregel, kar pa je zahtevalo ogromno časa. Ko pa je bila zadnja pola kalendarja pripravljena za tisk, je povodenj razdejala električno napeljavo, ki je ob veliki vodi ni bilo mogoče popraviti in so vsi stroji več dni bili brez obratovanja. Naj cenjeni člani uvažujejo to „višjo silo“ in zamudno oprostite. Ravnateljstvo.

Kmetijska bolniška blagajna. Delodajalci dobijo že za drugo polletje pozive za vplačanje prispevkov. Kdor je še zaostal s plačanjem prispevkov prvega polletja, naj zaostanek nemudoma plača, ker se bo začelo še ta mesec s tirjatvami, ki so spojene z novimi stroški za opomine, zamudne obresti, eksekucije itd. Z vplačanjem za drugo polletje se sedaj že pričinja. Delodajalci se v lastnem interesu naprošajo, da čim točneje javljajo in odjavljajo posle. Ako hočejo za to posebnega potrdila, je treba priložiti znamko za odgovor.

Naš poslanec na Dunaju. Kakor smo že poročali, se je mudila na Dunaju deputacija, ki je zahtevala odpomoči slabemu kmečkemu stanju na Koroškem. G. poslanec Poljanec je pred zbranimi ministri govoril posebno o slabem stanju slovenskega dela Koroške in povedal v glavnem sledeče: Razume se, da kot zastopnik koroških Slovencev toplo priporočam tudi prošnje in zahteve ostalih koroških strank, da je prej ko slej zboljša katastrofalno gospodarsko stališče našega kmeta. Opozorjam v prvi vrsti na uboge Zilane, katerim bo Zila polagoma zamočvirila vse travnike in njive. Naj državna pomoč odpomore deželi, da se regulira Zila, da se zboljšajo travniki in da bodo zamogli Zilani, ki imajo sicer krasne planine, se baviti v bodoče z živinorejo, ker je ziljska konjereja radi avtomobilov in drugih prometnih sredstev itak uničena. Opozorjam potem centralno dunajsko vlado, posebno poljedelskega ministra na šikane, s katerimi nadlegujejo vladni organi kmete v Zili in Rožu v servitutnih gozdovih (Brdo) in pašnikih (Bekštanj, Sele). V Selah imajo n. pr. kmetje pravico do 800 ha pašnikov, izrabljati pa mo-

reio samo okoli 360 ha. vse drugo je zaraščeno in prepovedano. Kmetje, ki so imeli prej 15—20 glav živine, jih danes ne morejo prirediti več kot 6—8 glav, ker ni paše in sena. Težka nesreča je zadela občini Bela in Železno Kaplo, kjer je železnica uničena, ceste in mostovi odplavljeni, posestniki prizadeti. Zahtevam za te kraje ne samo deželne, ampak tudi državne podpore. Vsled povodnji je silno prizadeta tudi globaška okolica. Ne docela reguliran potok je izbruhnil nad Strpno vasjo in teče sedaj po rodovitnih travnikih in njivah. Pri svojem pritočku iz planin pa je nad Globasnico napravil velikansko škodo. Prizadete občine so pripravljene po svojih bornih močeh prispevati, vendar je izključeno, da bi si moglo prebivalstvo samo pomagati in zato je državna in deželna pomoč nujno potrebna. Servitutnih zadev in pritožb ne moremo prej urediti v deželnem zboru, dokler centralna vlada ne izda tozadevna okvirnega zakona in zato prosim poljedelskega ministra, da forsira v državnem zboru to postavo. To so poglavitve točke govora našega poslanca, katerega so ministri s pozornostjo poslušali in si zabeležili prošnje in pritožbe. Obljubila se je pomoč in upamo, da se pomaga težko prizadetemu ljudstvu.

Čuvajmo svojo zemljo! Slabi gospodarski položaj je za nas Slovence v dvojni meri nevaren. Ne samo radi tega, ker se lahko prežene družina z domače grude, ampak še bolj zavoljo tega, ker se nudi možnost, da se vseli v naše kraje povsem tuj človek, ki okolice in ljudi ne pozna. V tem leži tudi največja nevarnost za raznarodovanje in Nemci kupujejo po točnem načrtu vsa posestva, ki pridejo vsled slabega položaja do prodaje. Številni agenti različnih zavarovalnic in krošnjari, ki potujejo po deželi, stojijo v ozki zvezi z Heimatbundom in pregledujejo posestva in zbirajo podatke o gospodarskem stanju. Po davkarjih in sodnijah se brska po gruntovnih knjigah in ne bo dolgo trajalo, pa bodo iz Celovca sem poznali vsako hišo in vsako ped zemlje, ki bi morala priti v nemške roke. Proti temu nezaslišanemu činu, ki lahko podjarmi naš narod, ni druge pomoči kot strnjena volja, da se z vsemi silami zapiramo tujcu. Že v vojni smo slišali o hijenah, ki so pobirale padlim vojakom zadnje vrednosti, sedaj pa se baranta za živa bitja in se komaj čaka prilike, da bi prišla slovenska kmetija na kant. Brezdvomno, za nas niso veljale obljube pred plebiscitom in čim jasneje gledamo zapisani smrti v oči, tem bolj se bomo branili. Irci so bili obsojeni na smrt, a so se dvignili v zadnjem trenutku. Srbija je bila najmočnejša tedaj, ko je bila pregnana iz lastne zemlje. Opustimo vse, kar bi slabilo v tem važnem trenutku življenja in boja za obstoj naše vrste in bodimo na straži. Kjerkoli zadene nesreča našega kmeta, kjerkoli ga žene položaj do obupa, povsod strnimo naše vrste in skušajmo pomagati. Vsaka kmetija, ki se proda, se naj ponuja v prvi vrsti sosedom domačinom, ako ti ne zmorejo, posojilnicam in občinam. Po soc. demokratičnem agrarnem načrtu bi se naj občine brigale za nakupovanje posestev in ako nas spravijo do obupa, se na ta način še lahko nekoliko opomoremo. V občinah našega ozemlja bomo še vedno imeli besedo in vpliv na razmere. Na ta način se rešimo tujih kolonistov, ki bi morali zasesti našo dedščino. To smo dolžni storiti iz pietete do naših pradedov, ki so skrbno čuvali svojo zemljo in svojo last.

Celovec. (Razno.) Na desnem bregu Drave pri Kotmari vasi se je našlo truplo okoli 25 let starega, 1,60 m visokega moža, ki je moralo ležati že več mesecev v vodi. — Deželni predsednik Schumy si je ogledal poplavljenega kraja v Ziljski dolini. Prebivalstvo težko pričakuje pomoči. — Pri odkritju električne naprave v Volšpergu bo navzoč tudi zvezni predsednik dr. Hainisch. — V Penku je umrla v starosti 84 let mati velenemca dr. Angereja. — Rešilni oddelek požarne brambe v Celovcu je bil v oktobru 85krat poklican. Prinesel je v 13 slučajih prvo pomoč in prevozil 70 bolnikov. — V Wölfnitz pri Celovcu je napravil g. Močivnik iz Krive Vrbe moderno stiskalnico za sadje, ki je stala 8000 šil. Na razpolago je tudi okolici. — Umrli je v Celovcu v starosti 57 let baron Aichelburg-Zossenegg, posestnik

rudokopa v Sv. Štefanu na Zili. — Brezposelnost na Koroškem se je pomnožila za 310 oseb na 2913. Največja brezposelnost vlada v stavbinski in metalni stroki, v tekstilni industriji ter pri trgovskih in pisarniških uslužbencih. — V Podgradu, občina Medgorje, je splezal neki Ezel v malo natrkanem stanju v seno in zaspal. Našli so mrtvega, ker se je bil zadušil. — Tatovi so odnesli mesariju Koflerju v Ražeku svinjskega mesa v vrednosti 300 šil. Tudi h gostilničarju Heberju so udrli in odnesli 2 para čevljev in tobaka. — V okolici Velikovca lovijo divjo svinjo. Tudi o dveh jelenih se govori. — Planinska koča na Obirju je vsled nevihte in viharja hudo trpela; dimnik se je podrli in streha poškodovala. Anemograf je zaznamoval veter v jakosti 110 km na uro. G. Urančič, ki oskrbuje kočjo, še takega viharja ni doživel. — „Schulverein“ odpošlje v času od 21. t. m. do 18. decembra dva potovalna učitelja v svrhu prosvete in propagande. — V Pliberku so aretirali nekega Kadiša, ki je povzročil več požigov in tatvin. — Zvezni prezident je imenoval članom deželnega šolskega sveta direktorja semenišča Unterlaggaurja in evang. župnika Johne. — Nekdanji deželni glavar pl. Aichelburg-Labia je dne 12. t. m. v bolnici umrl. Rojen je bil 3. aprila 1850.

Rikarja vas. (Poplave.) Tudi naša občina je bila občutno prizadeta vsled poplav. Občinsko mejo tvori proti jugu Bela in proti zapadu in severu pa Drava. Bela je tokrat nadaljevala z odplavljanjem zemlje posebno na štirih ovinkih. Splošno pa si je skoro napravila novo strugo skozi obraščeni log ali jo znatno razširila. Rušijo se niive in travniki in pot iz vasi Bela proti Belskemu mostu je deloma porušena. Mnogo se je že razmotrivalo o regulaciji Bele od Miklavca do Drave, bili so baje izdelani že vsi načrti, ki pa so splavali po vodi, ker ni bilo dobiti denarcev. Zadnje poplave pa bodo bržkone pokazale potrebo, da se tok Bele regulira vsaj na najgroženejših mestih osobito pred Belskim mostom. Voda je odnesla posestnikom napravljena drva, stoječ les, vso steljo, in veliko jih je, ki so navezani samo na to steljo, in cele parcele napravila za več let nerodovitne. Šle so seveda vse brvi, trije zasebni mostovi in občinski most, preko katerega pelje cesta Sinča vas—Galicija, do polovice. Nadzorstvo nad mostom ima gališka občina, k vzdrževanju pa prispeva Galicija 35 odstotkov in naša občina 65 odstotkov, ker resnično naša občina most bolj potrebuje. Logarjev mlin je za 1 m zasula s peskom, uničila precej žita, odnesla veliko orodja in lesa, močno sta trpela tudi Petričev in Movnov mlin in žaga, vsi jezovi so bili uničeni. Škodo je težko preceniti, ako se hoče uvaževati tudi v neproduktivno spremenjeno zemljo. — V Št. Primožu se je pretekli teden poročila Barbara Hribernik, pd. Smolejeva v Gluhem lesu. Zadnje nedeljo pa smo v Kamenu pokopali Matevža Peterl, pd. Kerbica v Kamenski gori. Svetila mu večna luč!

Jezersko. (Povodenj.) V noči od 29.—30. oktobra je zadela Jezersko in Kokrsko dolino velika vremenska nesreča. Vsled južnega vremena, tajejanja snega na gorah in silnega naliva dežja je nastala povodenj, katera je napravila na njivah in travnikih, cestah, mostovih, žagah, mlinih, lesnim trgovcem in drvarjem ogromno škodo. Reka Kokra je tako narasla, da je pobrala z Jezerskega do Preddvora 8 mostov, samo trije ali štiri so še ostali. Državna cesta je tri ure daleč tako poškodovana, da ni mogoče po njej voziti, na nekaterih krajih je celo nevarno hoditi. Pri gostilni „Pri kanonirju“ je potok, ki priteče od Storžiča, silno narastel, nosil seboj hlode, ki so bili tam naravnani in treščal z njimi v hišo, da se je ogel odbil. Voda je udrila tudi v gostilno in napravila mnogo škode. Lesnim trgovcem je odnesla voda cele kupe hlodov in par sto delavcev, voznikov, žagarjev in drvarjev je sedaj brez dela in zaslužka. Promet s Kranjem in Ljubljano je popolnoma ukinjen in bo treba čakati več mesecev, predno se vse popravi. Upamo, da se vsaj za silo popravi cesta, da ne umrjemo gladi. Nas pač Bog obiskuje, ker ga vse premalo ubogamo!

Podkloster. (Goljufija.) K župniku Sadjaku v Št. Lenartu je prišel okoli 28 let stari, srednjeveliki, gibčni mož, ki se je izdal za

živinskega trgovca Kugerl ter je pripovedoval, da je bil okraden med vožnjo. Prosil je župnika, da mu posodi nekaj denarja, katerega vrne prihodnji dan. Pravil je, da mu živi mati v Gleisdorfu na Štajerskem in da si bo pustil telegrafično nakazati 6000 šilingov. Odšel je na pošto in prišel s potrdilom, na kar mu je župnik posodil 20 šilingov. Prihodnji dan pa pride iz Štajerske telegram, da je tam ime Kugerl popolnoma neznan. Tudi v drugih župniščih je premeteni goljuf že poskusil izvabiti denar. Bodimo oprezni!

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Razno.) Pred kratkem smo položili k zadnjemu počitku 86 let staro Rozo Koman v Rikarji vasi. Malo prej so vzeli naglo slovo od nas Andrnova mati Ana Podlipnik. Bile sta obe ženi blagega srca. Naj v miru počivata! — O Vseh svetih smo tudi mi, posebno pa prebivalci vasi Poturjo trpeli vsled poplave. Skoraj vse kleti so bile polne vode in prebivalci nekaterih hiš so tavali do kolen v vodi, ako so hoteli od hiše. — Posestniku Antonu Truppe na Ločilu je vlak povozil konja. — O Vseh svetih smo imeli tudi jubilejno procesijo, pri kateri je bila udeležba zelo dobra. Pomagali so tudi čg. svetnik Franc Katnik. V prvem tednu adventa bomo imeli obnovitev sv. misijona, pri katerem naj bi se izkazali Št. Lenarčani kakor pred dvema letoma.

Železna Kapla. (Promet.) Ker železnica še delj časa ne bo vozila na progi Miklavc in Žel. Kapla, se bo upostavljal čim prej ko mogoče promet z avtom za pošto in osebe. Računa se, da bo že koncem tega meseca začel voziti avto, katerega oskrbuje gospa Niemic z Velikovca. Avto bo vozil iz Sinče vasi ob 8,45, 14,50, 17,40 uri, iz Železne Kaple pa ob 7,20, 12,00 uri. Vožnja traja eno uro.

DRUŠTVENI VISTNIK

Škocijan v Podjuni. (Igra.) Po dolgem času se je zopet dvignil zastor našega „Bralnega društva“, zadonela je lepa slovenska pesem in igralci so pokazali, da ne zaostajajo za nobenim igralcem na Koroškem. Dne 7. t. m. se je vršila igra „Čevliar in baron“ ter „Prepirljiva soseda“. V velikem številu kakor še malokdaj so prihiteli gostje celo od severne strani Drave. So pa tudi igrali, da je bilo veselje. Čevljariji so delali imenitne čevlje in v drugem dejanju smo mislili, da se nahajamo v kakem mestnem gledališču. Fini nastop, elegantne kretnje so nas spominjale na same barone. Nacej je bil kakor vstvarjen za čevljarija-barona. Tudi drugi, kakor mojster Podplat in njegovi pomočniki ter stara teta so bili na svojem mestu. Koketni nastop kuharice Maričke je spravil vse v dobro voljo. Pa tudi gospoda, posebno baronica in doktor so bili kakor nalašč ustvarjeni za to vlogo. Visoki cilindri so stali izborni. — Prepirljiva soseda je bila bolj poučne vsebine. Pokazala je, kako znajo ti zagovorniki pravice izkoriščati kmete. Učeni gospod doktor Kapun je bil kakor rojen za vlogo. Kmeta Trdina in Smrečnik sta pa res imela bitko, hujšo kakor pred Belgradom. Potepuha Mišmaš smo se pa vsi bali. Po igri je zapel moški zbor par krasnih pesmi, nato so se vdeleženci mirno razšli. Škocijanskim fantom in dekletom pa kličemo: le tako naprej in oglasite se gotovo o Božiču. Gotovo še ni „Črnošolec“ zamrl. Bog vas živi!

Podjubej. (Izposojevanje knjig.) Pred dvema leti je naše izobraževalno društvo prevzelo knjižnico bivšega izobraževalnega društva v Borovljah, kjer je manjkala dobra tretjina v seznamu vpisanih knjig. Veliko število bralcev še ni vrnilo knjig ter jih opozarjamo in prosimo, da vrnejo knjige, na katerih je pečat bivšega izobr. društva Borovlje in jih izročijo oskrbniku Delavskega doma v Podljublju ali pa g. Ferdo Turku v Goričah. Knjižnica se nahaja na Strugi števil. 26, knjige pa se izposojujejo vsako nedeljo od 10.—16. ure. Odbor.

SLOVENC!

Pomnite, da smo bili mi prvi na Koroškem

GOSPODARSKI VESTNIK

Delajmo kakor se v Ameriki dela.

Znamo je, da ljudje v Ameriki veliko zaslužijo, znamo je pa tudi, da morajo zelo pridno delati. Ljudje, ki Ameriko poznajo, pravijo: „ko bi bili ljudje pri nas tako pridni, bi ne bilo treba se seliti!“ Vsakokrat se nam zdi preneumno, ko vidimo ameriške automobile po naših cestah voziti, ko vemo, da nobena avstrijskega ni v Ameriki in je pri nas 200.000 ljudi brez dela. Zdaj se čujejo poročila, da se v posamnih tovarnah začne posnemati Ameriko. A ne v Avstriji, marveč le v Češki in sicer pri tvrdki Baťa v Zlinu na Moravskem in pri tvrdki Vitkovic v Pragi. Tvrdka Baťa je izdelala l. 1922 4000 parov čevljev na dan, l. 1925 40.000, l. 1922 je vsak delavec napravil dnevno 2 para, l. 1925 10 parov. Vsakemu delavcu se omeri gotova množina dela in ko to delo opravi, lahko gre; kedor pa v 8 urah svojega dela ne dovrši mora delati v poldnevem odmoru, da pride v prajem času do strojev drugi oddelek. Plača delavcev je deloma stalna počez dobi vsaki delavec 60 šilingov za teden, potem pa se udeležuje dobička, ki ga tovarna izkazuje. Uradniki naredo vsaki teden račun dobička in izgube ter ga nabijejo v delavnici. Polovico tega dobička delavec dvigne, ko se izplačuje tedenska plača, druga polovica se naloži, se z 10% obrestuje in se sme dvigniti le še čez leto. Pridni delavci dobivajo na teden do 250 čeških kron doplačila, to je 50 šilingov; stalne plače torej 60, dobička 50, je 110 šilingov na teden. So pa tudi delavci ki vlečejo na teden 160 šilingov. Pri takem zaslužku so si nekateri boljši delavci v treh letih prihranili po 800 milijonov. Prihranki so povčini seve dosti manjši, a že to je velepomembno, da so si delavci prihranili denarja, kakor si ga prehrani sicer le delavec v Ameriki. Reichsposta ki o tem poroča (5. nov.) pravi: „Izmed 100 delavcev jih je 90, ki jim je popolnoma vseeno ali tovarna prospera ali ne. Da, veliko jih je; ki tovarno sovražijo. Boljše se bo gospodarilo samo če se posreči vsaj 70% delavstva zainteresirati za podjetje,“ to je, vneti v njih tisto skrb, ki jo ima pametni gospodar za svojo last, za svojega konja, za svoje polje, vneti v njih tisto delavnost, ki jo vidimo pri človeku, ki dela zase ki zapusti delavnico potem ko je delo storjeno, ne pa ko zabučni tovarniška piščal, sirena. Trgovci in obrtniki delata v pozno noč, od delavca se to ne more zahtevati. A če naj vzdržimo svoje tovarne in z njimi svoje delavstvo, bo treba delavcem dati veselja do dela, treba bo jim dati življenskega poguma, treba jim dati plačo da brez skrbi gledajo v bodočnost, da se brez skrbi najedo do sitega. Fordovi delavci delajo samo pet dni v tednu, ale tedaj delajo z vso skrbjo in pridnostjo, in Ford si svoje delavce izbira na poseben način. Delavci morajo uvidevati, da se je treba sporazumeti z gospodo, ker tovarniški obrat brez strokovne inteligence ni mogoč.

Kar se je reklo o tovarniških delavcih, velja tudi za kmečke posle. Premalo je pridnih in stari marljivi, zanesljivi izumirajo ali pa so že pomrli. Tudi tu moramo kreniti novo pot: tudi tu bo treba kedaj preudariti, kako bi se moglo tudi hlapca in dekle bolje zainteresirati za dom s tem, da se jih stori deležne dobička. Novo je vse to, ali oči si nismo zakrivati, pogledajmo razmeram v oko, spoznajmo težave in zmagajmo jih s pametjo, ki jo je nam Bog dal da se prilagodimo potrebam časa.

Seja deželnega kulturnega sveta dne 15. oktobra 1926.

(Konec.)

Gozdarska šola.

Za vsprejem v gozdarsko šolo se je zglasilo 30 mladih ljudi, sprejelo se jih je 18, 12 Korošcev, 6 iz drugih dežel, ki se morajo sprejemati, ker država plačuje učno osobje. Lansko šolsko leto se je zaključilo z javno izkušnjo, ki se je dobro obnesla; fantje so se morali nanjo dobro pripraviti, povabljeni gostje pa so se prepričali, da so se učenci resno učili.

Proračun.

Tajnik dr. Stotter poroča o proračunu, ki se je vladi na njeho zahtevo predložil. Leta račun kaže stroškov:

1. za upravo	928 milijonov
2. za šole	425 „
3. podkovno šolo	22 „
4. potovalni pouk	80 „
5. melioracije	415 „
6. penzije	265 „

Gaggl misli, da se daje preveč za privatna društva.

Krasnik želi, da se zvišajo nagrade za posle. Striessnig zavrača trditve, da bi se dajalo preveč za zasebna društva. Dvori, ki vzgajajo junce, so za nas potrebni; na Koroškem zelo pomanjkuje dobrih juncev, tu se jih dobi za zmerno ceno. V Avstriji se dnenar drogud meče brez potrebe proč, a pri poljedelstvu se povprašuje ali se more podpora plačati?

Msgr. Podgorc misli, da se s kuretino, s kuncii itd., drobižem obremenii urad kulturnega sveta, naj se rajši obrača vsa pozornost in ves denar na velike potrebe. Potem za nas na spodnjem Koroškem naročevanje lanu nima več pomena; ljudje ne predejo nič več. Sadjerejskega nadzornika pa se mora prositi, naj se v vso oodločnostjo dela zoper sadne škodljivce. Letos je plesnivost uničila vse zgodnje sadje, ljudje so druga leta izkupili milijone, letos nič, hudo je, če kmet nima zaslužka na nobeni strani. Frank: Delovanje kulturnega sveta je deloma navezano na vlado, ki daje svoje doneske za gotove namene tako tudi, da se goji kuretina ali kuncii.

Kernmayr kot poročevalec za kmetijske potrebe v deželnem zboru izjavlja, da se hoče odločno postaviti za proračun kulturnega sveta. V drugih letih je bilo mogoče dobiti kar se je zahtevalo (saj je vse to v primeri z drugimi stroški malenkostno) ali letos se je bati, da ne bo mogoče. Deželni proračun kaže 40 milijard primanjkljaja.

Slučajnosti.

Nadz. Frank misli, da bo krompir v pomladi zelo drag in da ga bo treba za seme zdaj naročiti.

RAZNE VESTI

Legende Habsburžanov.

Pod tem naslovom je izdal dr. Polaček knjigo, iz katere črpa „Arbeiterwille“ spomine na nekdanje čase: Zgodovina Habsburžanov je zgodovina nasilnega tlačanstva narodov. Kjerkoli se je jel narod dvigati, se je s pomočjo vislic dovedel do miru. Ko so se Nizozemci dvignili zoper špansko vlado, je poslal Habsburžan Filip Albo na nje, od katerega je šel sloves, da je pustil pomoriti 18.000 ljudi. Na Češkem in v Avstriji se je luteranstvo zatiralo s krvjo in v Italiji, na Ogrskem, na Češkem in v Galiciji je vladalo vedno vojno stanje.

Tudi „miroljubni“ cesar Franc. Jožef je vladal samo s pomočjo vislic. Ko se je vračala cesarska vojska leta 1848 v Lombardijo, se je postopalo proti Italijanom na nastrojni način in preki sod je tirjal več sto italijanskih patrijotov na vislice. Po zmagi nad Ogrji se je zavzel ruski vojvoda za 490 nekdanjih cesarskih častnikov, ki so bili predani sodišču radi punta, a cesar Franc. Jožef je odvrnil, da mu blagor države nalaga dolžnost strogosti, na kar je bilo v Aradu devet ogrskih generalov obesjenih in štirje ustreljeni. Tudi v drugih krajih ni bilo nič boljše in vojno sodišče je nalagalo za politične prestopke vedno smrtno kazni ali zapore.

Leta 1848 je zahteval Engels od Nemcev, da se naj Avstrija, ta sramotni stolp za Nemčijo, razbije in razsodi, da je dinastija Habsburžanov nehala vladati. Nemci pa te obsodbe niso izrekli, ter so, namesto da bi oprostili narode Habsburžanov, postavili obstoj Habsburžanov, postavili obstoj Habsburžanov za nemški ideal. Tako so mogli v svetovni vojni znova vladati z rabelji in v Galiciji, na Ruskem, na Tirolskem in v Bosni se je na povelje maršala Friderika obesilo na tisoče resničnih in dozdevnih izdajalcev. Ko se je v vojni sestal prvokrat parlament, so pripovedovali gališki poslanci, ki so bili prej patrijotični, kako skušajo generali z vislicami širiti ljubezen do Avstrije. (Konec sledi.)

Drobne vesti. Na Dunaju se je vršila dne 7. t. m. demonstracija komunistov, katero je morala policija razgnati. — Na Irskem je umrl neki Smith v starosti 136 let. — Najvišji človek je neki Avstrijec, ki meri 278 cm. — V Angliji je umrl najmanjši človek na svetu; bil je 47 let star ter meril 42 cm. — Na Ruskem beležijo 60 slučajev napadov po steklih

volkovih. — V Zagrebu se je odkril spomenik škofu Strossmayerju; visok je 8 m. — V Mariboru se je otvorila umetniška razstava. — Jugoslavija je uvedla davek na inozemske trgovske potnike. — Mednarodna podonavska komisija je sklenila preložiti svoj sedež za prihodnjih pet let na Dunaj. — Avstrija si misli najeti novo mednarodno posojilo. — Jugoslavija ima 149.833 državnih uradnikov; po novem proračunu je predvidenih 120.000. — Ameriški proračun znaša 250 milijonov prebitka; dohodninski davek se zniža za 10—12%. — Pri volitvah v Grčiji so zmagali republikanci, zunanje ministrstvo prevzame Venizelos. — Jugoslavija je otvorila v Berlinu trgovski muzej. — V Gradcu je umrl univerzitetni profesor dr. Sieger; zastopal je Avstrijo na mirovni konferenci in se posebno potegoval za južno Štajersko. — Neznani zločinci so razstrelili brezčicno postajo v Ameriki, ker je oddajala popise zločincev in policijska poročila. — Romunska vlada je izdelala načrt za ustanovitev ministrstva za narodne manjšine. — Pri Belgradu bodo gradili novo vojno akademijo; zgradba bo stala do 500 milijonov dinarjev. — Turška vlada namerava urediti v Carigradu svobodno pristanišče. — V Wittenbergu na Nemškem je zavozil tovorni vlak v skupino 20 delavcev; štirje so mrtvi, drugi pa ranjeni. — Nekdanji knjigovezec Ibscher, konzervator muzeja v Berlinu, je bil imenovan častnim doktorjem. — Nemška vlada je dala Avstriji 300 vagonov za premog na razpolago. — Volitve v Grčiji izkazujejo: 155 republikancev, 65 monarhistov, 47 konservativcev, 7 komunistov.

Izšla je Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1927,

ki ima 365 dni.

108 „VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obrajtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih tiskarna in litografčni zavod Ljubljana, Breg 12.

v Ameriko in Kanado

z znanimi parniki

Cunard-Line

Red-Star-Line

White-Star-Line

Pojasnila dajejo pisarne Cunard-, Red- in White-Star-Line v

Beljaku: KARL BOSCHITZ, Rudolfbahnstr.4.

POSESTVO

117 srednje velikosti v bližini kolodvora in dveh tovarn se odda radi boleznii v najem. Obrniti se na posestnico v Dvoru stev. 14, pošta St. Michael bei Bleiburg.